

EKPSS DENEME-10

AÇIKLAMALI ÇÖZÜMLER

60 sorunun doğru cevabı ve gerekçesi

TÜRKÇE

1-15 | 15 SORU

1. DOĞRU CEVAP: D | Deyimde anlam

“İşin ucunu kaçırmak”, bir konuda ölçüyü aşarak denetimi yitirmek anlamına gelir. Editörün kapsamı sürekli büyütmesi de bu anlamı destekler.

2. DOĞRU CEVAP: E | Cümlede anlam

Cümlede sadelik ile yüzeysellik birbirinden ayrılmaktadır. Anlatım kolaylaşırken düşünsel derinliğin korunması gerektiği vurgulanmıştır.

3. DOĞRU CEVAP: B | Paragrafta ana düşünce

Parçada sıradan görünen belgelerin gündelik yaşama ilişkin önemli bilgiler taşıdığı anlatılmaktadır. Bu nedenle temel ileti, yerel tarihin bu belgelerle zenginleşmesidir.

4. DOĞRU CEVAP: A | Paragraftan çıkarım

Parçada yörenin iklim ve toprak koşullarına uygun türlerin daha az bakım istediği ve daha dayanıklı olduğu belirtilmiştir. Bu bilgi A seçeneğini destekler.

5. DOĞRU CEVAP: C | Paragrafta başlık

Parça, harita onarımının fiziksel bir işlemten öte geçmişin dünya algısını çözümleme işi olduğunu anlatmaktadır. C seçeneği bu kapsamı en iyi karşılar.

6. DOĞRU CEVAP: A | Paragraf oluşturma

Önce sorun tanıtılır (III), ardından ilk incelemenin sonucu verilir (V). “Bu nedenle” sözü V. cümleye bağlanır (I); sonra onarım işlemi (II) ve sonuç (IV) gelir.

7. DOĞRU CEVAP: C | Paragraf tamamlama

Parçada hatanın öğrenme sürecinde yol gösterici olduğu anlatılmaktadır. Bu düşünceyi sonuçlandıran cümle, hatanın nedenini çözümlemenin gelişimi hızlandıracağını söyleyen C seçeneğidir.

8. DOĞRU CEVAP: D | Cümle yerleştirme

Verilen cümledeki “Bu soru” sözü, hemen önceki örnek soruya gönderme yapmaktadır. Ardından gelen “Böylece” de bu canlandırmanın sonucunu açıklar. Bu nedenle cümle IV. yere gelmelidir.

9. DOĞRU CEVAP: A | Düşüncüyü geliştirme yolları

İlk cümlede biyomimikrinin ne olduğu açıklanarak tanımlama yapılmış, ikinci cümlede iki uygulama verilerek örneklendirmeden yararlanılmıştır.

10. DOĞRU CEVAP: E | Paragrafı ikiye bölme

İlk beş cümlede gözlem defterinin işlevleri anlatılır. VI. cümleyle dijital veri tabanlarına geçilerek yeni bir konu başlatılır. Bu nedenle ikinci paragraf VI. cümleyle başlamalıdır.

11. DOĞRU CEVAP: C | Cümlede anlam ilişkileri

Verilen cümlede bir eylemin gerçekleşmesi “başvurunun onaylanması” koşuluna bağlanmıştır. C seçeneğinde de gösterinin başlaması yağmurun dinmesi koşuluna bağlıdır.

12. DOĞRU CEVAP: C | Yazım kuralları

“Kütüphanedeki” sözcüğündeki -ki bitişik, “ayrı ayrı” ikilemesi ayrı yazılır. Diğer seçeneklerde sırasıyla “toplantıdaki”, “birçok”, “herkes” ve “hiçbir” yazılmalıdır.

13. DOĞRU CEVAP: E | Noktalama işaretleri

Genel bir ifadeden sonra bu ifadenin örnekleri sıralandığı için boşluğa iki nokta getirilmelidir.

14. DOĞRU CEVAP: C | Sözcük türleri

“Bazıları” sözcüğü bir ismin yerini belirsiz biçimde tuttuğu için belgisiz zamirdir.

15. DOĞRU CEVAP: A | Anlatım bozukluğu

“Her biri” tekil özne olduğundan yüklem “açıkladı” biçiminde tekil olması gerekir. “Açıkladılar” kullanımı özne-yüklem uyumsuzluğuna yol açmıştır.

MATEMATİK

16-30 | 15 SORU

16. DOĞRU CEVAP: C | Rasyonel sayılar

$3/4 - 1/6 = 9/12 - 2/12 = 7/12$ metredir. Kalan uzunluk $7/12$ metre olduğundan verilen parçanın 1 katıdır.

17. DOĞRU CEVAP: D | Ölçü birimleri

2,4 kilogram 2400 gramdır. $2400/8=300$ gram olur.

18. DOĞRU CEVAP: B | Zaman ölçme

Toplam süre 1 saat 35 dakika + 25 dakika + 50 dakika = 2 saat 50 dakikadır. 08.25'e 2 saat 50 dakika eklenirse varış saati 11.15 olur.

19. DOĞRU CEVAP: A | Kesir problemleri

Başlangıçtaki kişi sayısı x olsun. İlk parkurdan sonra $5x/8$ kişi kalır. İkinci parkurdan sonra bunun $3/5$ 'i kaldığından kalan sayı $3x/8$ 'dir. $3x/8=27$ ise $x=72$ bulunur.

20. DOĞRU CEVAP: D | Havuz problemleri

Net dolma hızı $1/8 + 1/12 - 1/24 = 3/24 + 2/24 - 1/24 = 4/24 = 1/6$ depodur. Depo 6 saatte dolar.

21. DOĞRU CEVAP: C | Yüzde problemleri

Başlangıç 100 birim alınırsa %20 azalışla 80 olur. 80'in %25 artışı 20'dir ve tüketim yeniden 100'e çıkar. Değişim yoktur.

22. DOĞRU CEVAP: B | Yaş problemleri

Kızın bugünkü yaşı x , annenin yaşı $62-x$ olsun. Altı yıl önce $56-x=4(x-6)$ olur. $56-x=4x-24$, $5x=80$ ve $x=16$ bulunur.

23. DOĞRU CEVAP: D | Aritmetik ortalama

Beş sayının toplamı $5 \times 18=90$ 'dır. 26 çıkarılınca kalan toplam 64 olur. $64/4=16$ 'dır.

24. DOĞRU CEVAP: A | Denklem kurma

$35+12x=131$ eşitliğinden $12x=96$ ve $x=8$ kilometre bulunur.

25. DOĞRU CEVAP: D | Sayı örüntüleri

Ardışık artışlar 4, 7, 10 ve 13'tür; her seferinde 3 artmaktadır. Sonraki artış 16 olacağından $39+16=55$ 'tir.

26. DOĞRU CEVAP: E | Olasılık

10 ile 19 arasındaki asal sayılar 11, 13, 17 ve 19'dur. 10 kartın 4'ü uygun olduğundan olasılık $4/10=2/5$ 'tir.

27. DOĞRU CEVAP: E | Dikdörtgen

Kısa kenar x , uzun kenar $2x+3$ olsun. $2[x+(2x+3)]=54$ eşitliğinden $6x+6=54$ ve $x=8$ bulunur. Uzun kenar 19, alan $8 \times 19=152$ 'dir.

28. DOĞRU CEVAP: D | Üçgende dış açı

Bir dış açı, kendisine komşu olmayan iki iç açının toplamına eşittir. $C=x$ ise $B=x+18$ olur. $2x+18=124$, $2x=106$ ve $x=53$ bulunur.

29. DOĞRU CEVAP: E | Tablo yorumlama

Pazartesi $16/40=\%40$, Salı $22/40=\%55$, Çarşamba $20/50=\%40$, Perşembe $12/40=\%30$ 'dur. En yüksek oran Salı günündedir.

30. DOĞRU CEVAP: C | Kümeler

En az bir eğitim alan kişi sayısı $40-8=32$ 'dir. Kesişim $24+19-32=11$ bulunur.

TARİH

31-43 | 13 SORU

31. DOĞRU CEVAP: A | İslamiyet öncesi Türk tarihi

Kağanın halka seslenip yönetimin sonuçlarını açıklaması, Türk devlet geleneğinde hükümdarın millete karşı sorumluluk taşıdığına kanıt sayılır.

32. DOĞRU CEVAP: C | Türk-İslam kültür ve medeniyeti

Kutadgu Bilig, Yusuf Has Hacib tarafından Karahanlılar döneminde yazılmış, devlet yönetimi ve ideal insan anlayışını ele alan bir eserdir.

33. DOĞRU CEVAP: D | Büyük Selçuklu Devleti

Selçuklularda meliklerin eğitim ve yönetiminden sorumlu deneyimli devlet adamlarına atabey denirdi.

34. DOĞRU CEVAP: A | Osmanlı merkez teşkilatı

Nişancı, padişah tuğrasını çeker; tahrir kayıtları ve dirlik düzeniyle ilgili işlerde görev yapardı.

35. DOĞRU CEVAP: E | Osmanlı toprak ve askerî sistemi

Tımarlı sipahiler maaşlarını merkez hazinesinden almaz, kendilerine ayrılan dirliğin vergi gelirinden yararlanırdı. Diğer seçenekler tımar sisteminin işlevleridir.

36. DOĞRU CEVAP: E | Lale Devri

Yirmisekiz Çelebi Mehmet, 1720-1721 yıllarında Paris'e geçici elçi olarak gönderilmiş ve gözlemlerini Paris Sefaretnamesi'nde toplamıştır.

37. DOĞRU CEVAP: A | II. Mahmut Dönemi

Sened-i İttifak 1808'de, Yeniçeri Ocağının kaldırılması 1826'da, Takvim-i Vekayi'nin çıkarılması 1831'de gerçekleşmiştir. Doğru sıra I-II-III'tür.

38. DOĞRU CEVAP: C | Osmanlı anayasal gelişmeleri

Kanun-i Esasi'nin 1876'da ilan edilmesiyle Osmanlı Devleti'nde I. Meşrutiyet Dönemi başlamıştır.

39. DOĞRU CEVAP: C | Balkan Savaşları

Osmanlı Devleti II. Balkan Savaşı sırasında harekete geçerek Edirne ve Kırklareli'ni geri almıştır.

40. DOĞRU CEVAP: B | Millî Mücadele hazırlık dönemi

Kurtuluşun milletin iradesi ve kararına bağlanması, millî egemenlik anlayışını öne çıkarır.

41. DOĞRU CEVAP: A | Sivas Kongresi

Sivas Kongresi'nde yararlı cemiyetler Anadolu ve Rumeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti adı altında birleştirilmiştir.

42. DOĞRU CEVAP: E | Atatürk ilkeleri ve ekonomik bağımsızlık

Kabotaj Kanunu, ekonomik alanda yabancı ayrıcalıklarını kaldırıp millî egemenliği güçlendirdiği için en doğrudan milliyetçilik ilkesiyle ilişkilidir.

43. DOĞRU CEVAP: B | Dünya tarihi

Birleşmiş Milletler Antlaşması 1945 San Francisco Konferansı'nda imzalanmış, aynı yıl yürürlüğe girmiştir.

TÜRKİYE COĞRAFYASI

44-48 | 5 SORU

44. DOĞRU CEVAP: A | Bakı etkisi

Türkiye Kuzey Yarım Küre'de bulunduğu için güney yamaçlar güneş ışınlarını daha büyük açıyla alır. Bu durum bakı etkisidir.

45. DOĞRU CEVAP: D | Bölgesel kalkınma projeleri

Harran Ovası, Güneydoğu Anadolu Projesi (GAP) kapsamındaki sulama yatırımlarından yararlanmıştır.

46. DOĞRU CEVAP: B | Madenler

Türkiye'nin önemli bor yatakları Eskişehir-Kırka, Kütahya-Emet ve Balıkesir-Bigadiç çevresindedir.

47. DOĞRU CEVAP: B | Nüfus ve yerleşme

Teke ve Taşeli platolarında karstik, engebeli arazi; su ve tarım alanlarının sınırlılığı yerleşmeyi güçleştirir.

48. DOĞRU CEVAP: D | Ulaşım ve limanlar

Mersin Limanı, Çukurova'nın üretim alanlarına yakınlığı ve iç kesimlere güçlü kara-demir yolu bağlantıları sayesinde geniş bir hinterlanda sahiptir.

TEMEL YURTTAŞLIK BİLGİSİ

49-54 | 6 SORU

49. DOĞRU CEVAP: B | Temel hakların sınırlandırılması

Sınırlama aracı ile amaç arasında makul denge kurulmasını; aracın elverişli, gerekli ve orantılı olmasını ölçülülük ilkesi ifade eder.

50. DOĞRU CEVAP: B | TBMM ve siyasi parti grupları

TBMM İçtüzüğü ve anayasal sistem uyarınca siyasi parti grubu en az 20 milletvekilinden oluşur.

51. DOĞRU CEVAP: E | Siyasi partiler

Siyasi parti kapatma davaları, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısının açtığı dava üzerine Anayasa Mahkemesince karara bağlanır.

52. DOĞRU CEVAP: A | Seçimlerin yönetimi

Seçimlerin genel yönetim ve denetimi Yüksek Seçim Kuruluna aittir. Kurulun seçim konularındaki kararları kesindir.

53. DOĞRU CEVAP: C | Kamu tüzel kişiliği

Anayasa'ya göre kamu tüzel kişiliği kanunla veya Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle kurulur.

54. DOĞRU CEVAP: E | Köy yönetimi

İhtiyar meclisi, köy işlerini görüşüp karara bağlayan ve muhtara yardımcı olan köy organıdır. İl encümeni ile il genel meclisi il özel idaresine, belediye meclisi belediyeye aittir.

**TÜRKİYE VE DÜNYA İLE İLGİLİ GÜNCEL
BİLGİLER**

55-60 | 6 SORU

55. DOĞRU CEVAP: B | 2024 yörünge altı uzay uçuşu

Tuva Cihangir Atasever, Galactic 07 göreviyle 8 Haziran 2024'te yörünge altı araştırma uçuşu gerçekleştirmiştir.

Resmî doğrulama bağlantısı: <https://www.tua.gov.tr/tr/>

Yayın notu: 2026 yayını öncesinde Türkiye Uzay Ajansının resmî kayıtlarından görev adı ve tarih yeniden doğrulanmalıdır.

56. DOĞRU CEVAP: B | 2024 Ballon d'Or

2024 Erkekler Ballon d'Or ödülünü İspanyol orta saha oyuncusu Rodri kazanmıştır.

Resmî doğrulama bağlantısı: <https://www.ballondor.com/en/>

Yayın notu: Ödül sonucu yayımdan önce Ballon d'Or resmî arşivinden yeniden doğrulanmalıdır.

57. DOĞRU CEVAP: D | 2024-2025 UEFA Avrupa Ligi

Tottenham Hotspur, 2024-2025 UEFA Avrupa Ligi finalinde Manchester United'ı yenerek şampiyon olmuştur.

Resmî doğrulama bağlantısı: <https://www.uefa.com/uefaeuropaleague/history/seasons/2025/>

Yayın notu: Final sonucu yayımdan önce UEFA'nın resmî sezon sayfasından yeniden doğrulanmalıdır.

58. DOĞRU CEVAP: E | 2024 Cannes Film Festivali

Sean Baker'ın yönettiği "Anora", 2024 Cannes Film Festivali'nde Altın Palmiye ödülünü kazanmıştır.

Resmî doğrulama bağlantısı: <https://www.festival-cannes.com/en/press/press-releases/the-77th-festival-de-cannes-awards-list/>

Yayın notu: Ödül adı ve film bilgisi Cannes Film Festivalinin resmî sonuç listesinden yeniden doğrulanmalıdır.

59. DOĞRU CEVAP: D | 2025 Grammy Ödülleri

Beyoncé'nin "Cowboy Carter" albümü, 67. Grammy Ödülleri'nde Yılın Albümü ödülünü kazanmıştır.

Resmî doğrulama bağlantısı: <https://www.grammy.com/awards/67th-annual-grammy-awards-2024>

Yayın notu: Kategori ve kazanan bilgisi Grammy'nin resmî ödül arşivinden yeniden doğrulanmalıdır.

60. DOĞRU CEVAP: B | 2025 uluslararası yılı

Birleşmiş Milletler 2025'i Uluslararası Buzulların Korunması Yılı olarak ilan etmiştir.

Resmî doğrulama bağlantısı: <https://www.un.org/en/observances/international-year-glaciers-preservation>

Yayın notu: Uluslararası yılın Türkçe karşılığı ve kapsamı BM resmî sayfasından yeniden doğrulanmalıdır.